

مقایسه مؤلفه‌های حقوق شهروندی زنان و مردان در کتاب‌های مطالعات اجتماعی دوره متوسطه ایران

فرشته کرمی^۱، سوده مقصودی^{۲*}

۱- کارشناس ارشد، مطالعات زنان و خانواده، دانشگاه شهید باهنر کرمان، کرمان، ایران

۲- دانشیار و عضو هیئت علمی گروه علوم اجتماعی، دانشگاه شهید باهنر کرمان، کرمان، ایران

خلاصه

حقوق شهروندی مجموعه‌ای از وظایف شهروندان در قبال یکدیگر و در قبال دولت هستند. دانش آموزان برای ورود به جامعه، باید به این حقوق آگاه شوند. کتاب‌های درسی منبع مناسبی برای معرفی و شناساندن این حقوق به دانش آموزان هستند. یکی از کتاب‌هایی که به طور مستقیم به آموزش شهروندی و تربیت مدنی مربوط می‌شود، کتاب مطالعات اجتماعی است. لذا پژوهش حاضر با هدف بررسی مقایسه مؤلفه‌های حقوق شهروندی زنان و مردان در کتاب‌های درسی مطالعات اجتماعی دوره متوسطه انجام گرفت. پژوهش حاضر، از نوع توصیفی-تحلیلی بود که با استفاده از تکنیک تحلیل محتوا به بررسی میزان توجه به حقوق شهروندی در کتاب‌های مطالعات اجتماعی دوره متوسطه (پایه‌های هفتم، هشتم، نهم و دهم) سال تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶ پرداخت. مؤلفه‌های حقوق شهروندی بر اساس مواد ذکر شده در قانون اساسی ایران با مراجعه به منابع موجود در این زمینه انتخاب شدند و با نظریه شهروندی مارشال تلفیق گردیدند. واحد تحلیل پاراگراف و تصاویر موجود در کتاب‌های مطالعات اجتماعی بود و یافته‌ها با استفاده از جداول توصیفی ارائه شدند. از ۵۹ مورد یافت شده حقوق شهروندی، ۶۹/۴۹ درصد مربوط به حقوق شهروندی مردان و ۳۰/۵۱ درصد مربوط به حقوق شهروندی زنان بود. در کتاب‌های مطالعات اجتماعی دوره متوسطه بیشتر به «حقوق اجتماعی» توجه شده بود که بیشترین میزان آن مربوط به حقوق اجتماعی مردان بود. به طور کلی حقوق شهروندی مردان نسبت به زنان در کتاب‌های مطالعات اجتماعی دوره متوسطه بیشتر مشاهده شد. بنابراین باید برنامه‌ریزی‌هایی صورت گیرد تا در کتاب‌های مطالعات اجتماعی بیشتر به حقوق شهروندی زنان توجه شود.

کلمات کلیدی: حقوق شهروندی، زنان، مردان، کتاب مطالعات اجتماعی، تحلیل محتوا، ایران

*Corresponding author: دانشیار و عضو هیئت علمی گروه علوم اجتماعی، دانشگاه شهید باهنر کرمان، کرمان، ایران

Email: maghsoodi299@yahoo.com